

Gyarapodj okosan! avagy Hatékony ösztönzés a tudatos öngondoskodásra a családok költségvetésében

2014.04.30

Gál Csilla egyéni vállalkozó egyik fontos célkitűzése volt annak feltárása, hogy hazánkban és bizonyos kiválasztott nemzetközi porondokon mely frekvenciált témák mentén szerveződik a tudatos pénzügyi öngondoskodás témaköre, melyek azok a fókusz témák, akciók, lehetőségek, tevékenységek, amelyek meghatározzák a témát. Ehhez hazai és nemzetközi forrásokat kerestünk, különböző hívószavak, csomópontok segítségével. Ilyen csomópontok, kulcsszavak voltak a pénzügyi tudatosság, pénzügyi műveltség (financial literacy), megtakarítás, nyugdíjstratégiák, magáncsőd stb. A nemzetközi kutatás keretében főleg német és angol nyelvű irodalmakat tekintettünk át, amelyek keretében volt lehetőségünk azonban más nemzetek, országok szokásait is megismerni (főképp angol nyelvű irodalmak segítségével) és ezek segítségével jó gyakorlatokat feltárni. A feldolgozott külföldi esetek között osztrák, német, albán, román és amerikai példák szerepeltek.

A kutatás keretében irodalom-tanulmányozás (szekunder módszerként), pilot interjú és kérdőíves felmérés készült. Országos – nem reprezentatív – kérdőíves kutatást végzett a fejlesztő team, amelynek során a megkérdezett családok tudatos pénzügyi öngondoskodásról, a háztartásuk pénzügyeivel, a pénzügyi fogalmak, folyamatok ismeretéről számolhattak be. Egyes kitöltőkkel hosszabb beszélgetés is zajlott, így volt lehetőségünk értékelni magát a kérdőívet, valamint a kutatási folyamatot is.

A tudatos pénzügyi öngondoskodást elősegítő produktumok specifikálása, tervezése keretében a hazai és nemzetközi kitekintésre és a kérdőíves kutatás eredményeire, a pilot családokkal való beszélgetésekre, továbbá a résztvevők egyéni tapasztalataira is támaszkodva a fejlesztő team előkészítette a legfőbb kézzelfogható termékének elkészítését, az egyes résztermékek specifikálását, alapanyagok és készítési módszertan felkutatását.

A vállalkozás célkitűzése és átfogó célja mentén a fejlesztő team olyan termékeket, játékokat, használati tárgyakat készített, amelyek hatékonyan ösztönzik a család minden

Gyarapodj okosan

tagját a tudatos öngondoskodásra, a pénzügyek tudatos kezelésére, játékosan, figyelembe véve a különböző családtagok eltérő életkori sajátosságait. A termék, a SpórDoboz olyan egyedi játékokból, feladatokból és alkalmazásokból áll, amelyek jelenleg egyedülállóak a piacon.

A SpórDoboz azonban nem áll meg a tervezésnél. A vállalkozó fontos célja volt az eredmények disszeminálása, kommunikálása a részt vett – kérdőívet kitöltött, továbbá a részletes kutatási módszerbe bevont ún. pilot – családok, az érintettek, a döntéshozók körében, valamint a szakmán belül is. Ehhez egy a kutatás eredményeit bemutató családi nap került megrendezésre.

A kutatás eredményei, következtetései

A kérdőíves kutatási módszer papír alapon és online is megvalósult. A kétféle felmérési módszerrel összesen 223 fős mintán végeztek el a mérést, ebből 158 fő (70,85%) papíralapon, további 65 fő (29,14%) pedig online töltötte ki a kérdőívet. A minta szükségszerűen a vállalkozással kapcsolatban álló személyek szűkebb és tágabb ismeretségi köréből került ki, de mivel a kérdőív nagy területi és életkori diverzifikációt mutat, továbbá elég széles társadalmi közegekből sikerült meríteni, a minta mégis igen változatos. A kérdőív háztartásokra vonatkozott, így a kitöltő személyének érdemi jelentősége nincsen. A kitöltő személyek átlagéletkora 36,7 év volt, a kitöltésre vállalkozó hölgyek átlagéletkora kissé magasabb volt, mint a férfiak átlagéletkora (nők: 37,5 év; férfiak: 35,8 év), de szignifikáns eltérés ebben nem mutatkozott. A legfiatalabb kitöltő 19 éves volt, míg a legidősebb 88 éves.

A legjellemzőbb háztartástípus a „háztárs (élettárs) 2 gyermekkel” volt, a válaszadók 27,80%-a ilyen háztartástípusban él. A második leggyakrabban forma a gyermektelen házaspár (élettárs), ezt pedig az egy gyermeket nevelő háztárs (élettárs) volt.

Össességében a válaszadó háztartások 78,92%-a valamilyen háztársi vagy élettársi viszonyt mutatnak fel; további 15 háztartásban (6,73%) él gyermeket nevelő egyedülálló személy, és további 29 háztartásban (13,00%) él egy felnőtt személy. A fejlesztő team

feltevése szerint ez utóbbi kitöltők jellemzően a fiatal felnőtt, családot még nem alapított, illetve az idősebb korosztályból kerülnek majd ki, ez azonban nem igazolódott. A 29 érintett háztartásból mindössze 6 felnőtt volt, aki legfeljebb 25 éves, további 3 fő, aki legalább 60 éves. A további 20 fő 25-60 év közötti személy volt.

A létrejött termékről

Az eredményeként létrejött SpórDoboz – és a zárótanulmány is – fontos társadalmi problémára reflektál. Amikor a pénzügyi tudatosságról, pontosabban pénzügyi tudatlanságról, tájékozatlanságról értekezünk, ösztársadalmi problémáról beszélhetünk. Az utóbbi évek deviza alapú hitelek okozta sokkja, a bedőlt lakás- és autóhitelek, a pénzügyi szektor gyakori médiaszereplései nyomán az emberek rádöbbenhettek a pénzügyi szektor alapvető működéseire, megismerkedhettek olyan fogalmakkal, amelyeket korábban nem ismertek, rájöttek, hogy a konjunkturális időszakokban felvett hitelek, megtett beruházások a recesszív időszakokban olykor óriási hátrányt, problémát jelenthetnek. Ennek ellenére továbbra is kijelenthető, hogy hazánkban a – pénzügyi fogalmak általában jó szintű ismeretén felül – jelentős javulás ezen a területen nem tapintható: a pénzügyi tájékozatlanság, meggondolatlanság, illetve a tudatos tervezés hiánya továbbra is jelen van a társadalomban. Pedig a jólét, a tehetőség vagy akár a tisztességes lét tudatos tervezés nélkül, bevételeink és kiadásaink pontos kontrollja nélkül ma már elképzelhetetlen.

A SpórDoboz egy a piacon egyedülálló oktatócsomag, amely elsősorban a költségek csökkentésére és a megtakarítás első fázisára, a spórolásra valamint a saját lábon állás képességének kialakítására fókuszál annak érdekében, hogy az emberek ne legyenek olyan nagymértékben kiszolgáltatva a gazdasági környezetnek és a pénzügyeiket érintő intézményeknek. A termék hétféle segédeszközt tartalmaz (SpórOkos, SpórZseb, SpórBoríték, SpórMese, SpórKártya, SpórFüzet), melyek a mindennapok során jól használható pénzügyi ismeretekkel szolgálnak minden korosztály számára.

A SpórDobozban található segédeszközök segítenek játékosan elsajátítani az alapvető pénzügyi ismereteket, öngondoskodásra nevelnek, kiemelten koncentrálnak a gyerekek képzésére és megszüntetik a családban a pénz „tabu” jellegét. A dobozban megtalálható különböző eszközök más és más készségeket fejlesztenek és különböző életkorú családtagok számára hasznosak, segítségével tehát a család együtt tanulhat. Előzetes vizsgálódása nyomán Gál Csilla úgy véli, a megbízható pénzügyi alapismeretek felépítése és átadása elsősorban a szülők feladata és egyben felelőssége is. A SpórDoboz eszközei ezen a gondolatmeneten elindulva hívják fel a figyelmet a tudatos pénzügyi döntések szükségességére, valamint a család felelősségére.

